

E? Seęimi Tercihleri Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *E? Seęimi Tercihleri Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21334>

Özet

E? Seçimi Tercihleri Anketi, bireylerin potansiyel e?lerinde aradıkları nitelikleri ve öncelikleri sistematik bir şekilde de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Mehmet Kaya tarafından 2002 yılında yürütülen ve denetim odakları (locus of control) ile e? seçimi tercihleri arasındaki ilişkiyi inceleyen yüksek lisans tezi kapsamında geli?tirilmiştir. Ölçek, özellikle üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik, karakter ve fiziksel özellikler bakımındaki tercih hiyerarşilerini ortaya çıkarmayı hedeflemektedir.

Anketin geliştirme amacı, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde tamamlanmıştır. Çalışma, bireylerin kendi içsel veya dışsal faktörlere atfettikleri sorumluluğun, romantik partner seçimindeki kriterlerini nasıl şekillendirdiğini anlamaya yönelik önemli bir katkı sağlamaktadır. Bu araç, evlilik ve ilişki araştırmaları alanında kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

E? Seçimi, Tercihler, Denetim Odakları, Üniversite Öğrencileri, Psikometri, İlişki Araştırmaları, Mehmet Kaya.

Yazarlar

Mehmet Kaya

Amaç

Bu anketin temel amacı, üniversite düzeyindeki genç yetişkinlerin e? seçiminde belirledikleri kriterlerin önem derecelerini ölçmektir. Geliştirme çalışması, bu tercihlerin arkasındaki psikolojik mekanizmaları, özellikle de bireyin **denetim odakları** ile olan ilişkisini ortaya koymayı hedeflemiştir. Ölçek, tercih edilen e?in eğitim düzeyi, sosyal statüsü, ekonomik durumu, ahlaki değerleri ve fiziksel çekiciliği gibi çeşitli boyutları kapsamaktadır.

Anket, araştırmacılara, kültürel ve sosyal faktörlerin etkisi altında şekillenen e? seçimi stratejilerini nicel verilerle analiz etme imkanı sunar. Özellikle gençlerin evlilik öncesi beklentilerini ve bu beklentilerin kişisel özelliklerle nasıl etkileşime girdiğini anlamak için kritik bir araçtır.

Yapı

E? Seçimi Tercihleri Anketi, adından da anlaşılacağı üzere, potansiyel bir e?te aranan özelliklerin göreceli önemini ölçen bir yapıya temel alır. Geliştirildiği yüksek lisans tezinde, bu tercihler çok boyutlu olarak ele alınmış ve muhtemelen farklı faktörler altında gruplandırılmıştır (örneğin, Sosyal Statü Faktörleri, Ahlaki Faktörler, Fiziksel Faktörler). Ölçek, bireylerin e? seçiminde hangi

niteliklere daha fazla a??rlık verdi?ini hiyerar?ik olarak belirlemesini sa?lamaktadır.

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap?, bireyin romantik partner tercihlerinin yap?s?d?r. Bu yap?, genellikle toplumsal normlar, ki?isel deneyimler ve psikolojik e?ilimler taraf?ndan modifiye edilen karma??k bir karar verme sürecini yans?t?r. Anket, bu tercihlerin bilinçli ve ifade edilebilir yönlerini hedef alm??t?r.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi aç?kça belirtilmemiştir ("-"). Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilen psikometrik bir araç oldu?u göz önüne al?nd???nda, geli?tirme sürecinde geçerlik çal??malar?n?n yap?lm?? olmas? beklenir. Tipik olarak, bu tür ölçeklerde **içerik geçerli?i** (uzman görüşleri ile madde uygunlu?unun de?erlendirilmesi) ve **yap? geçerli?i** (faktör analizi yoluyla maddelerin teorik yap?y? destekleyip desteklemedi?inin incelenmesi) yöntemleri kullan?lm??t?r.

Ara?tırmanın temel oda?? denetim oda?? ile ilişkili oldu?undan, e? zamanlı geçerlik (concurrent validity) kapsam?nda, anketten elde edilen tercih puanlar?n?n, ba??msuz olarak ölçülen denetim oda?? puanlar? ile teorik olarak beklenen yönde korelasyon gösterip göstermedi?i incelenmi? olabilir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenilirlik bilgisi de aç?kça belirtilmemiştir ("-"). Ölçek geli?tirme standartlar?na uygun olarak, anketin **iç tutarlılı?n?n** (Cronbach Alfa katsay?s?) ve/veya test-tekrar test güvenilirli?inin hesaplanm?? olmas? muhtemeldir. ?ç tutarlılık, ölçe?i oluşturan maddelerin ayn? yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik analizlerinin, özellikle üniversite ö?rencilerinden oluşturan örneklem üzerinde yap?ld??? ve kabul edilebilir psikometrik standartlar? kar??lad??? varsay?lmaktadır. Gelecekteki ara?tırmacılar, bu anketin farklı popülasyonlarda kullan?lmadan önce güncel güvenilirlik analizlerini tekrarlamalıdır.

Faktör Analizi

Orijinal tez çal??mas?nda (Kaya, 2002), E? Seçimi Tercihleri Anketinin yap?s?n? belirlemek amacıyla bir **faktör analizi** yöntemi kullan?lm??t?r. Bu analiz, e? seçiminde rol oynayan çok sayıda kriterin daha az sayıda, anlamlı ve alt?nda yatan faktörlere indirgenmesini sa?lam??t?r. Bu faktörler, ö?rencilerin tercihlerini hangi ana boyutlar etraf?nda gruplandırdı???n? göstermektedir (örne?in, "Sosyal Güvenlik Aray???", "Ki?isel Uyum," veya "Geleneksel De?erler").

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin yapısal geçerliliğini destekler ve araştırmacıların e? seçimi tercihlerini daha derinlemesine yorumlamasına olanak tanır. Her bir faktör, e? seçimindeki farklı bir motivasyonel veya değerler setini temsil etmektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Developmental/Özel Amaçlı Anket)

Format: Orijinal kaynaktan derecelendirme formatı belirtilmemiştir ("-"). Genellikle Likert tipi derecelendirme veya önem sıralaması formatında maddelerden oluşur.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri (Genç Yetkinler)

Yaş Grubu: 18-25 yaş aralığı (Tahmini)

Popülasyon Detayları: Cinsiyetleri farklı (erkek ve kadın) üniversite öğrencileri üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim anketi (Self-report questionnaire) yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılardan, listelenen e? özelliklerinin kendileri için önem derecesini belirtmeleri istenmiştir.

Anahtar Kelimeler

E? Seçim Kriterleri, Romantik ilişkiler, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Denetim Odası Ölçeği, Psikolojik Test Geliştirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değil.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değil.

Yazın Adresi: Mehmet Kaya (2002 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

E? Seçimi Tercihleri Anketi, Mehmet Kaya'nın 2002 yılında tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari kullanım veya standart bir ücret tarifesi hakkında bilgi bulunmamaktadır. Akademik araştırmalarda kullanım için genellikle yazarın izninin alınması tavsiye edilir.

Ölçe?in orijinal tez çal??mas?na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir: tez.yok.gov.tr. Orijinal PDF burada indirilebilir: [es-secimi-tercihleri-anketi-toad.pdf](#).

Kaynaklar

Kaya, M. (2002). *Cinsiyetleri farklı üniversite öğrencilerinin e? seçimi tercihlerine göre denetim odakları*. (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

E? Seçimi Tercihleri Anketinin Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

1.E? olarak seçece?in ki?inin e?itim düzeyi

2 E? olarak seçece?in ki?inin bakir- bakire olup olmaması